

● Correspondentie ●

Op 26 februari werd onderstaand schrijven verzonden naar de heer M.J.A.M. Bos, arts en directeur van Zorgverzekeraars Nederland te Zeist.

Geachte heer Bos, geachte collega,

Het is met instemming en genoegen dat wij kennis namen van de recente uitspraken van minister Hoogervorst en CBG-voorzitter Lekkerkerker inzake de natuurgeneeskunde en de homeopathie. U zult wellicht begrijpen dat de VtdK zich de afgelopen 25 jaar zeer vaak zowel door de verzekeraars als door de overheid in de steek gelaten voelde. Dit ongenoegen culmineerde vorig jaar in de toekenning van de Mr Kackadoris-prijs aan Zilveren Kruis Achmea, wegens bevordering van de kwakzalverij.

De VtdK neemt aan dat er in de boezem van ZN genoeg expertise aanwezig is om te zien dat de minister volkomen gelijk had toen hij opmerkte dat de homeopathica slechts uit water bestaan en onwerkzaam zijn. Ook de uitspraak van dr. Lekkerkerker inzake van de onmogelijkheid om van homeopathica op normale wijze enige werkzaamheid aan te tonen zult u derhalve kunnen onderschrijven.

Uit het basispakket werden de homeopathica (en antroposofica) in 1993 (eindelijk) geschrapt. Sindsdien wordt alternatieve hulp – zowel consulten als middelen – alleen nog verzekerd via de Aanvullingsfondsen van de ziekenfondsen, terwijl de particuliere verzekeraars de omvang van hun pakketten altijd al zelf konden bepalen. Bijna altijd zit in de iets uitgebreidere pakketten vergoeding van alternatieve geneeswijzen.

Tot voor kort was het wellicht verdedigbaar dat mensen, die echt geen belangstelling hadden voor het verzekeren van alternatieve geneeswijzen, zich maar met een sober pakket tevreden moesten stellen. Thans gaat dat echter niet meer op, want met de versobering van het basispakket per 1 januari 2004 zijn talrijke nuttige en bewezen werkzame behandelingen geschrapt. Anticonceptie, brillen, fysiotherapie, tandartsenhulp, IVF en medicatie bij de behandeling van onvruchtbaarheid: dat alles is slechts verzekeraar via uitgebreidere pakketten. Daarom nu dit schrijven: wij willen er bij u krachtig op aandringen om het mogelijk te maken dat men zich aanvullend of uitgebreid verzekert zonder de verplichte 'koppelverkoop' van allerlei vormen van alternatieve hulp, waarvan de werkzaamheid immers nooit aangetoond is.

U zou daarmee niet alleen demonstreren dat uw beleid niet slechts bepaald wordt door een

cynisch 'men vraagt, wij draaien' – iets dat Zilveren Kruis Achmea min of meer toegaf bij de in ontvangsneming van de prijs – maar ook door het besef dat er in deze tijd van economische malaise extra zorgvuldig met verzekeringspremies moet worden omgesprongen.

Eigenlijk vinden wij natuurlijk dat u alle kwakzalverij (dus ook acupunctuur, antroposofie, manuele therapie, natuurgeneeswijze etc.) niet meer zou moeten verzekeren, maar begint u a.u.b. zo spoedig mogelijk met het scheiden van kaf en koren in de door u aangeboden en vastgestelde pakketten en aanvullingsfondsen. Dwing hen, die dat niet willen, niet zich mee te verzekeren voor een behandeling die zij absoluut niet ambiëren. W.G.

C.N.M. Renckens

Op 4 maart beantwoordde de heer Bos ons als volgt:

Geachte heer Renckens,

Het doet mij deugd dat u nog steeds actief bent in de vereniging om het medisch goed voor de gemiddelde burger te borgen. Zoals u weet ben ik ook op dat terrein actief bij Zorgverzekeraars Nederland als directeur Zorg. In dat verband had ik onlangs nog een interview met de vereniging van gezondheidszorgfondsen. Want omdat zorgverzekeraars niet of nauwelijks alternatieve geneeswijzen vergoeden, proberen alternatieve genezers het via alternatieve routes. Dat zijn dus het Rheumafonds, de Nierstichting, het Astmafonds en dergelijke. Vanuit die fondsen wilde men weten hoe zorgverzekeraars daar tegenaan kijken. Het is goed dat u mijn interviewtekst daarvan in uw bezit heeft (zie bijlage).

Uw boodschap in uw brief is helder. Daarover wil ik u het volgende berichten.

De besluiten van de minister over het schrappen van fysiotherapie, de pil, een deel van de psychotherapie en een deel zittend vervoer uit het basispakket te halen, hebben een verfrissende discussie opgeleverd over zinnigheid van bepaalde bepaalde behandelingen dan wel voorzieningen.

Wel blijkt, ook tot onze verwondering als branche, dat veel verzekeraars nogal fors bereid zijn om aanvullende verzekeringen te sluiten.. Daarover besluit elke verzekeringsmaatschappij zelf en is door marktonderzoeken de gemiddelde wens van de burger richtinggevend. Het leidt tevens tot de ontwikkeling dat er meerdere pakketten van verschillende samenstelling in de aanvullende

verzekering komen. Tenslotte, hoe meer producten, hoe meer diversiteit.

Wat dat betreft komt uw wens tot vervulling dat er steeds minder koppeling komt met andere zorgproducten. Al begrijp ik dat uw diepste wens daarmee nog niet in vervulling is gegaan. Ons gezamenlijke doel is om in solidariteit voor alle burgers een wetenschappelijk onderbouwde en verantwoorde zorg op een doelmatige uitvoering beschikbaar krijgen en houden.

Slechte toegang van de reguliere zorg door ondoelmatige organisatie, slechte telefonische bereikbaarheid of wachtlijsten zijn een broedplaats voor behoeften aan alternatieve routes. Het beleid van ZN is dan ook om de reguliere zorg optimaal geregeld te krijgen. In deze tijden van economische krapte is het dan ook nodig om creatieve oplossingen te ontwikkelen en te bieden. Inzetten van paramedici of nurse-practioners, call-centres en dergelijke. Op dat gebied vinden veel en snelle ontwikkelingen plaats.

Vertrouwend met deze lijn de aandachtspunten uit uw brief enigszins beantwoord te hebben, teken ik en hoop regelmatig met u hier contact over te kunnen hebben.

*met vriendelijke groet, Zorgverzekeraars Nederland
drs. MAJ.M.Bos, directeur Zorg*

Dit schrijven werd op 25 maart door Renckens als volgt beantwoord:

Geachte heer Bos,

Veel dank voor uw snelle reactie op ons schrijven d.d. 26 februari over de huidige praktijk waarin aanvullende verzekeringen behalve beproefde werkbare behandelmethoden in een 'koppelverkoop' allerlei onbewezen alternatieve behandelingen aanbieden, ook aan hen die dat niet willen. Uw schrijven is onderwerp geweest van uitgebreide bespreking binnen het VtdK-bestuur.

Uit uw welwillende opmerkingen over onze doelstelling en de nuttige functie die wij zouden vervullen blijkt wel dat u het hart op de juiste plaats heeft, maar dat neemt niet weg dat wij – en u zult dat willen billijken – met uw antwoord niet op elk onderdeel even goed uit de voeten kunnen.

Wij begrijpen dat u uw achterban niet aan een lijntje heeft en dat u zich moet neerleggen bij de praktijken en keuzen van uw leden, maar zouden u toch willen oproepen om – als een goed leider – het debat over deze materie in uw kring te beginnen en bijvoorbeeld ook uw voorzitter de heer H. Wiegel, een man met goede voelhorens voor wat er in de maatschappij te koop is, aan te moedigen om zijn leden af te

brengen van de (winstgevende) praktijk van het verzekeren van kwakzalverijen.

Ook elders in het bedrijfsleven is er steeds meer sprake van ethische overwegingen bij het zaken doen, van maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemers, bijvoorbeeld door rekening te houden met milieueffecten van de bedrijvigheid of door het vermijden van kinderuitbuiting in de derde wereld. Op korte termijn lijkt het rekening houden met deze factoren strijdig met de winstmaximalisatie waarop elk bedrijf uit is, maar dat is kortetermijndenken en het blijkt in de praktijk ook vaak mee te vallen. Zeker nu er in onze samenleving – en de VtdK heeft er lang op moeten wachten – een kentering op komst lijkt, waarbij én de IGZ én de minister én het CBG de toon zetten van een veel kritischer beoordeling van alternatieve geneeswijzen, zouden uw leden ten minste de mogelijkheid moeten invoeren om aanvullende verzekeringen af te sluiten zonder daarbij osteopathie, homeopathie, antroposofie en kwakzalverij bij kanker verplicht mee te verzekeren. Marcel van Dam pleitte op 11 maart 2004 in zijn *Volkskrant*-column voor een wettelijk verbod op het verzekeren van 'alle kwakzalverij' (zie bijlage) en wij drongen daarop reeds in februari 2004 aan bij de minister van VWS. Het zou de ziektekostenverzekeraars sieren en veel goodwill kunnen bezorgen als zij niet wachten totdat de wetgever hen verbiedt deze irrationele geneeskunde te blijven verzekeren.

Als ons gemeenschappelijk doel is – en u stelde dat in uw brief expressis verbis – een wetenschappelijk onderbouwde en verantwoorde zorg op een doelmatige wijze beschikbaar te houden, dan passen daarin toch geen anachronismen als de hierboven genoemde alternatieve geneeskundige methoden? W.G.

C.N.M. Renckens

Diernatuurgenezers

Onlangs werd de hoogste veterinaire ambtenaar (Chief Veterinary Officer; CVO) door het bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij geattendeerd op het feit dat er inmiddels de nodige diernatuurgenezers rondlopen die in weerwil van de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde (WUD) diagnostiek en behandeling van dierziekten uitvoeren zonder dierenarts te zijn. Deze brief werd vergezeld van een persbericht dat door vele regionale en landelijke dagbladen, alsmede agrarische tijdschriften werd overgenomen. Het antwoord dat wij onlangs van de CVO ontvingen was beemoedigend: hij laat door de Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw Na-

tuurbeheer en Visserij een onderzoek instellen naar deze vermeend illegale activiteiten. Voor uw informatie worden de bedoelde brieven integraal weergegeven.

Brief d.d. 3 maart 2004 aan dr. P.W. de Leeuw, Chief Veterinary Officer

Geachte Collega,

In 2002 hebben de Vereniging tegen de Kwakzalverij, de Maatschappij voor Diergeneeskunde, alsmede de Faculteit der Diergeneeskunde hun zorgen kenbaar gemaakt met betrekking tot de in Nederland bestaande HBO opleidingen tot diernatuurgenezers. Uw voorganger drs. F.H. Plumers heeft bij brief van 24-6-2002 (VVA 02.2206/HL; bijlage) laten weten aan de opleidingen zelf niet veel te kunnen doen, maar heeft wel toegezegd streng te zullen toezien op het ongeoorloofd uitoefenen van de diergeneeskunde.

Inmiddels zijn de eerste diernatuurgenezers afgestudeerd en hebben zich in de praktijk gevestigd. Via het internet worden hun diensten aangeboden.

Bij het intypen van de zoekwoorden 'natuurgeneeskunde' en 'dieren' op de zoekmachine Google komt u diverse natuurgenezers bij dieren tegen die hun diensten aanbieden doch geen veterinaire kwalificatie hebben.

Onder verwijzing naar het rapport van Dr. Herre Kingma van de Inspectie van de Volksgezondheid naar aanleiding van de affaire Millecam (De zorgverlening aan S.M. Een voorbeeldcasus) wijs ik op de gevaren die zijn verbonden aan het onbevoegd stellen van diagnoses en het uitvoeren van behandelingen. In de humane gezondheidszorg is door invoering van de wet BIG de geneeskunde min of meer vogelvrij. Gelukkig is de diagnostiek en behandeling van ziekten middels de WUD voorbehouden aan dierenartsen.

Graag verneemt de vereniging tegen de Kwakzalverij wat u voornemens bent te gaan ondernemen tegen het onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde door deze nieuwe generatie kwakzalvers. Wij zijn van mening dat dit kwaad in de kiem moet worden gesmoord teneinde te voorkomen dat er veterinaire anarchie ontstaat.

Met hoogachting en vriendelijke groet,

Dr. J.T. Lumeij, dierenarts

Namens het bestuur van de vereniging tegen de Kwakzalverij

CC: De Voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde. De Decaan van de Faculteit der Diergeneeskunde

Brief d.d. 6 april 2004 aan dr. J.T. Lumeij

Geachte heer Lumeij, geachte collega,

Namens de Vereniging tegen de Kwakzalverij hebt u mij onlangs een brief geschreven waarin u uw bezorgdheid uit ten aanzien van het onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde. Daarbij hebt u het verzoek gedaan actie te ondernemen tegen het onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde en in het bijzonder door de natuurgenezers.

De overheid heeft van een aantal beroepen gemeend dat deze slechts mogen worden uitgeoefend indien de desbetreffende persoon in het bezit is van een bewijs dat hij voldoende geschoold is om dit beroep uit te oefenen. Dit geldt o.a. voor het uitoefenen van het beroep dierenarts. De verplichting om een diploma van de faculteit der diergeneeskunde te hebben alvorens de diergeneeskunde uit te mogen oefenen stamt uit 1874. Daarnaast is zelfs de indruk wekken een dierenarts te zijn verboden op grond van artikel 8, 1^e lid van de wet op de uitoefening van de Diergeneeskunde 1990. Dit houdt dus automatisch in dat zodra iemand de diergeneeskunde onbevoegd uitoefent en/of zich voordoet als dierenarts, hij de Wet overtreedt en als zodanig strafrechtelijk vervolgd kan worden. Hierdoor heeft de overheid de juiste randvoorwaarden geschapen om onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde tegen te gaan.

Zoals mijn collega de heer drs. F. Plumers al eerder aan dhr Renckes heeft laten weten, is het Ministerie van OC en W in beginsel verantwoordelijk voor alle gesubsidieerde opleidingen. Voor de desbetreffende opleiding dient u zich dan ook te wenden tot dit ministerie.

Uit onder andere uw en andere reacties lijken er stromingen te ontstaan die als doel hebben de diergeneeskunde onbevoegd uit te gaan oefenen. Op grond hiervan zat de algemene inspectiedienst een onderzoek instellen of daadwerkelijk de diergeneeskunde onbevoegd wordt uitgeoefend door de natuurgenezers. Mocht dit zo zijn dan zullen zij strafrechtelijk worden vervolgd.

Ik hoop U hiermee van voldoende informatie voorzien te hebben.

Chief Veterinary officer,

Dr. P.W. de Leeuw